

VYŽIVOVACÍ POVINNOST DĚTÍ K RODIČŮM

§ 87 ZOR

§ 96 a násl. ZOR

© Zdeňka Králíčková, 2007

LITERATURA

- *Hrušáková, M., Králíčková, Z.: České rodinné právo. 3. vyd. Brno: Doplněk, 2006.*
- *Hrušáková, M. a kol.: Zákon o rodině. Komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005.*

ÚČEL VÝŽIVOVACÍ POVINNOSTI

- ZABEZPEČOVÁNÍ A ÚHRADA ODŮVODNĚNÝCH POTŘEB RODIČŮ, POKUD TO POTŘEBUJÍ

VZNIK VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

- SE VZNIKEM STAVU ODKÁZANOSTI NA VÝŽIVU NA STRANĚ RODIČŮ
- POKUD JSOU DĚTI SCHOPNY SAMOSTATNĚ SE ŽIVIT

ROZSAH VÝŽIVNÉHO

➤ ZOR NEZNÁ OBJEKTIVIZACI VÝŽIVNÉHO:

- ODŮVODNĚNÉ POTŘEBY OPRÁVNĚNÉHO RODIČE

A

- MOŽNOSTI, SCHOPNOSTI A MAJETKOVÉ POMĚRY
POVINNÉHO DÍTĚTE

- § 87/1 ZOR:

- PRÁVO RODIČE NA SLUŠNOU VÝŽIVU

- VÝŽIVNÉ NEMÁ SPOTŘEBNÍ CHARAKTER
 - výživné v širším slova smyslu: bydlení, kulturní potřeby apod.

POTŘEBNOST RODIČE

- RODIČ NENÍ SCHOPEN SE SÁM ŽIVIT –
- NASTAL STAV ODKÁZANOSTI NA VÝŽIVU:
 - VĚK A ZDRAVOTNÍ STAV RODIČE
 - ZDA RODIČ ŽIJE V MANŽELSTVÍ NEBO JE ROZVEDEN
 - VYŽIVOVACÍ POVINNOST MEZI MANŽELY (§ 91/2 ZOR),
resp. ROZVEDENÝMI MANŽELY (§ 92/2 ZOR) PŘEDCHÁZÍ
 - ZDA MÁ RODIČ VŮBEC NĚJAKÝ PŘÍJEM, např.
STAROBNÍ NEBO INVALIDNÍ DŮCHOD
 - ZDA MÁ RODIČ MAJETEK (s výnosy i bez)

ROZPOR S DOBRÝMI MRAVY

§ 96 odst. 2 ZOR

- POKUD RODIČ SÁM NEPLNIL VYŽIVOVACÍ POVINNOST K DÍTĚTI, PŘÍPADNĚ DÍTĚ ZANEDBÁVÁL NEBO DOKONCE TÝRAL, SOUD VÝŽIVNÉ NEPŘIZNÁ

SCHOPNOSTI DÍTĚTE

➤ subjektivní kategorie:

- manuální zručnost, pracovní návyky, pracovní zkušenosti, flexibilita, adaptabilita, sociální (ne)zralost atd.

MOŽNOSTI DÍTĚTE

➤ objektivní kategorie:

- věk, zdravotní stav, vzdělání
- zákonná vyživovací povinnost k dalším osobám – ZEJMÉNA VLASTNÍM DĚTEM
- nepříznivá situace na trhu práce
- nezaměstnanost v regionu

MAJETKOVÉ POMĚRY DÍTĚTE

- MAJETKOVÁ
PODSTATA BEZ
VÝNOSŮ
 - NUTNÉ ZOHLEDNIT
 - Nález ÚS 244/2003

- VÝNOSY Z MAJETKU
 - NÁJEMNÉ
 - DIVIDENDY

CELKOVÉ POMĚRY DÍTĚTE

- ZPŮSOB TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU A DOVOLENÝCH
- KONÍČKY
- LUXUSNÍ AUTA

PLNĚNÍ VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

➤ OSOBNÍ PÉČÍ

➤ FINANČNÍMI
ČÁSTKAMI

POTENCIONALITA PŘÍJMŮ POVINNÉHO DÍTĚTE

➤ § 96 odst. 1 ZOR:

- soud přihlédne k tomu, zda:
 - se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či
 - výdělečné činnosti nebo
 - majetkového prospěchu anebo
 - zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika

VÝŠE PENĚŽNÍHO PLNĚNÍ VÝŽIVNÉHO

- RODIČ NEMÁ PRÁVO PODÍLET SE NA ŽIVOTNÍ ÚROVNI SVÉHO DÍTĚTE
 - MÁ PRÁVO NA SLUŠNÉ VÝŽIVNÉ
 - VÝŽIVNÉ NEMÁ SPOTŘEBNÍ CHARAKTER
- MĚSÍČNÍ PLATBA VÝŽIVNÉHO MUSÍ ZOHLEDŇOVAT NEJEN POTŘEBY OBVYKLÉ, BĚŽNÉ, PRAVIDELNĚ SE VYSKYTUJÍCÍ, ALE I DALŠÍ POTŘEBY VYSKYTUJÍCÍ SE NEPRAVIDELNĚ ZA DELŠÍ OBDOBÍ NEBO JEN NĚKDY, popř. POTŘEBY ZCELA NAHODILÉ

PRAVIDLO

- JSOU-LI PŘÍJMY DÍTĚTE VYSOKÉ A JEHO MAJETKOVÉ POMĚRY ZNAČNÉ, JSOU PLNĚ ODŮVODNĚNÉ VŠECHNY POTŘEBY RODIČE (bydlení, kultura)

REALIZACE PRÁVA NA VÝŽIVNÉ

- Dobrovolnost plnění
- ŽALOBA
- Soudní řízení
- Soudní výkon rozhodnutí

PLURALITA POVINNÝCH DĚTÍ

➤ R 38/67:

„ ... při rozhodování o vyživovací povinnosti dětí vůči rodiči nebude sice v rozsudku výslovně vyjádřena výše vyživovací povinnosti dítěte, vůči němuž nárok rodiče uplatněn nebyl, soud si však musí vyřešit otázku vyživovací povinnosti a její výše ohledně všech povinných ve smyslu § 87 odst. 2 ZOR ...“

KOADJUTORIUM

➤ § 31 odst. 4 ZOR:

- dítě, které žije ve společné domácnosti s rodiči, je povinno podle svých schopností jim pomáhat a přispívat i na úhradu společných potřeb rodiny, pokud má vlastní příjem

ZMĚNA A ZRUŠENÍ VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

- *clausula rebus sic stantibus*
- § 99
- *snížení, zvýšení, zrušení soudem*

- *snížení nebo zrušení výživného u zletilých:
spotřebované výživné se vrací*

ZÁNİK VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

➤ RELATIVNÍ

- pomine-li stav odkázanosti na výživu
 - rodič je přechodně schopen se sám živit
 - rodič uzavře manželství
- podstatná změna poměrů
 - ztráta zaměstnání, nemoc, soc. potřebnost, podnikatelské riziko

➤ ABSOLUTNÍ

- se zánikem rodinněprávního vztahu
 - smrt